

Kriminell som livsstil - och vägen därifrån

Det här är sista delen i vår reportageserie Kriminell som livsstil - och vägen därifrån. Vi har träffat fem av männen bakom brottsrubrikerna och tagit del av hur de kämpar för att ta sig ur den brottsliga banan - och deras första steg mot ett fungerande liv.

I dag jobbar Carl och Linus hårt med sig själva, för att den här gången undvika återfall. Bilden är arrangerad.

De kämpade förgäves för att få hjälp

HUDIKSVALL För både Linus och Carl började missbruket och den kriminella livsstilen i de tidigare tonåren.

De har sedan dess kämpat för ett liv fritt från droger och brottslighet - men utan rätt verktyg har det inte varit.

- Det var som att bli utsläppt bland vargar, säger Linus.

Det kan vara en sak att ta sig ur ett missbruk och ha drivkraften att börja om. Men utan rätt hjälp kan det vara svårt att ta sig in i samhället med arbete och bostad och

allt annat som krävs för att få det att hålla i sig.

- Jag ville verkligen välja rätt väg, men jag fick inte stöd eller hjälp någonstans, säger Linus.

Han beskriver sig som skotsam fram till tonåren, bortsett från en del mindre stölder. Det var först när familjen flyttade från hans hemkommun och han hamnade i fel sällskap som det gick utför för honom.

- Det som började med haschförsäljning blev sen inbrott. Det eskalerade snabbt, säger Linus.

Relativt tidigt insåg han att han befann sig i en ond

spiral som han ville ta sig ur. Men det skulle visa sig att det inte var så lätt.

- Till och med min familj dömde ut mig. Om inte ens min familj tror på mig, hur ska jag själv eller någon annan kunna göra det då?

Den hjälp han fått från samhället tidigare var kortfristig. När han väl lyckades bli drogfri hamnade han åter igen på samma plats, och han var snart tillbaka där han började.

- Det var som att bli utsläppt bland vargar. Snart var jag tillbaka i samma livsstil igen, säger Linus.

Han återkommer om och om igen till den glädje och

Jag ville verkligen välja rätt väg, men jag fick inte stöd eller hjälp någonstans.

Linus

tacksamhet han känner över den hjälp han får här via Lindalens behandlingshem. Inte minst för att det finns ett sånt fokus på att ge hjälp och stöd hela vägen ut ur den kriminella livsstilen.

- När jag kom hit var jag ett tomt skal, nu har jag fått självkänslan tillbaka, säger Linus.

De kommande dagarna har han både en inplanerad arbetsintervju och en god chans till att få skriva hyreskontrakt på en lägenhet i stan. Just de bitarna är något som har varit svårt för honom tidigare. För även om han verkligen velat ha

ett vanligt liv har det inte varit gott om potentiella arbetsgivare som haft överseende med ett cv som näst intill varit tomt på grund av en kriminell livsstil.

- Det är lättare att få tag i en pistol än ett jobb, säger Linus. Mitt emot honom sitter Carl. Han berättar att hans uppväxt egentligen var bra, men att han i tioårsåldern fick problem i skolan samtidigt som föräldrarna genomgick en skilsmässa. I kompisgänget gick busstreck som att palla äpplen snart över till betydligt grövre brott.

- Vi lärde oss av de äldre

där vi bodde. När jag gick i sjätte klass var jag med om mitt första lägenhetsinbrott, säger Carl.

När han och hans familj strax därefter flyttade från Stockholm till Norrland lyckades han ta sig i kragen och fick helt okej betyg i skolan. Men då han sedan flyttade tillbaka till hemstaden hade vännernas drogmissbruk och kriminalitet blivit grövre och det var som att han snabbt behövde komma ikapp för att hamna på deras nivå.

- Det var väldigt hetsigt och stressigt. Jag minns det som en skotsam medborgare i livet, säger Carl.

Han lyckades dra ner på sina brottsliga handlingar, men samtidigt blev hans missbruk allt tyngre.

- Jag var ofta så väck av alla droger att jag till slut blev värdelös som kriminell.

Han berättar att han flera gånger har tagit sig ur missbruket och lyckats leva ett liv som drogfri - men det har inte varit.

- Mitt liv har gått i vågor. Ibland har jag lyckats skärpa till mig, som till exempel vid relationer. Det har kunnat gå flera år då jag har varit en skotsam medborgare. Men jag har alltid fått

återfall, säger han.

Senast han var på behandling var 2017. Den här gången känns det annorlunda, berättar han, av flera anledningar.

- I dag jobbar jag mer med mig själv, med mina tanke-mönster, risker och vad som är mina så kallade triggers. Jag har börjat lära mig vilka slags miljöer och vilka personer som jag måste undvika, säger Carl.

Linus och Carl heter egentligen något annat.

Text & foto
Stina Andrup
076-127 99 89
stina.andrup@helahelsingland.se

”Magnus har varit ofantligt viktig för oss allihop”

HUDIKSVALL ”Vi kom alla hit med ryggäckar fulla med skit.” Så beskriver deltagarna sin första tid i Hudiksvall.

I dag befinner de sig mentalt på en helt annan plats och är redo att lägga grunden för ett fungerande liv.

- Det finns ingen bättre lön än det här, säger Magnus Westling.

Runt ett bord i lokalen på Marknadsgatan i centrala Hudiksvall sitter deltagarna som tidningen fått skildra i en reportageserie. Hans, Andreas, Joel, Linus och Carl har alla berättat om sina erfarenheter som kriminella och drogberoende - men också om deras hårda kamp därifrån och längtan efter att leva ett fungerande liv med jobb, boende och familj.

Närmast fönstret sitter Magnus Westling, alkohol- och drogterapeuten, som också håller i den särskilda behandlingen för att hjälpa tidigare missbrukare ifrån sin kriminella livsstil.

- Magnus har varit ofantligt viktig för oss allihop. Han är någon som jag verkligen ser upp till, säger Hans.

Superlativen tycks aldrig vilja ta slut när männen berättar om sin tacksamhet över allt som Magnus Westling har gjort för dem.

Magnus är tydligt tagen av deras uppriktiga glädje över vad hans arbete har inneburit för deras självkänsla, för deras tro på sig själva och för deras entusiasm inför framtiden. Men han skrattar och säger skämtsamt att så fort han lämnat rummet så kommer det inte att låta lika positivt.

Det stämmer förstås inte. - Det här är en av få saker som har tillfört nånting positivt till min familj. Min flickvän säger att jag blivit en ny person. När jag vaknar upp känner jag tacksamhet över alla små saker i livet. Det handlar inte längre om att ta så mycket som möjligt för att slippa känna, säger Andreas.

Medan de fortsätter att prata klickar Linus och Joel en papperslapp mellan varandra, där de antecknar olika saker. Linus berättar att det är deras gemensamma handlingslista inför eftermiddagens besök på matbutiken.

Magnus Westling kämpar för att hjälpa tidigare missbrukare ifrån sin kriminella livsstil, för att de ska få grunden till ett fungerande liv.

FOTO: STINA ANDRUP

- Det är en slags dröm att få göra såna här vanliga saker, som att man ska iväg till affären och handla mat, säger han.

Deltagarnas rehabilitering är inte över. Och kommer nog aldrig riktigt vara det heller. Magnus liknar beroendesjukdomen vid en allergi och menar att den som lider av exempelvis gräsallergi aldrig kommer att ha möjligheten att ligga och rulla runt i gräset. På samma vis kommer deltagarna alltid behöva vara vaksamma.

- Det är en obotlig sjukdom, men den är behandlingsbar, säger Carl.

Gruppen beskriver det som att de anlände till Hudiksvall och till Lindalens behandlingshem med ryggäckar fulla med skit. Och det är ingen överdrift att deras bagage är tungt.

- Det är ganska otroligt att av er som sitter här inne så har tre stycken avlidit av överdoser, men ändå kommit tillbaka, säger Magnus.

På olika vis och med olika förutsättningar har de inte bara överlevt - de har också börjat leva. Och alla anser de att behandlingen, med de så kallade krimveckorna som Magnus håller i, har varit avgörande för dem.

- Det är svårt att berätta om de här krimveckorna för de som inte har varit med. Det kan nästan uppfattas som lite mumbo jumbo, säger han.

Kommande tid ska mycket handla om att stå till svars för sina handlingar. Inte bara gentemot familjemedlemmar och andra i deras närhet som blivit lidande - utan också mot de som har blivit utsatta för deras brott. Den delen i behandlingen är något som brukar kallas ringar på vattnet.

- Vad innebär ett personrån en tisdagskväll i en gångtunnel egentligen för den som har blivit utsatt? Ett rån som kanske tar 30 sekunder. Den som blivit utsatt kan få psykiska problem för resten av sitt liv. Den här andra delen är något som grabbarna kommer att få jobba med en tid framöver, berättar Magnus.

Redan nu berättar männen att de under behandlingen har kommit i kontakt med sina känslor på ett helt annat vis än tidigare. Och tillsammans har de delat både gråt och skratt under den senaste tiden.

- Jag känner mig alldeles rörd nu. Det finns ingen bättre lön än det här, att få se när människor verkligen svarar på behandlingen. Den här gruppen är nog den bästa jag har varit i. Öppenheten och stödet mellan alla här är helt otroligt, säger Magnus.

Men det är inte alltid som det ser ut så här, som i den här gruppen som nästan blivit en stor familj.

- Tyvärr händer det att behandlingen misslyckas och det händer också att folk dör. Den här stunden kommer jag att tänka tillbaka på vid tillfällen när det är tungt, säger Magnus.

Stina Andrup
076-127 99 89
stina.andrup@helahelsingland.se

TIDIGARE ARTIKLAR

- 21/9: Andreas: "Min familj hade planerat för min begravning"
- 22/9: Hans siktar mot skolbanken efter 27 år som yrkeskriminell
- 23/9: Joel dog och kom tillbaka efter tionde överdosen - nu vill han hitta sig själv